

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. IV. Quid locus Sacer, & quid in eo fieri prohibeatur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

30. *Vii & necessitas proximi.*

Excusat quoque necessitas proximi. Hinc chirurgus, pharmacopola &c. licet in die festo operari ad succurrendum infirmo, ad extinguendum incendium, & ad quævis proximi mala gravis momenti auertenda. Hinc etiam licet in die festo seruiliter operari, ut ex lucto per elemosynam succurratur, notabili & certa pauperis indigentia, cui aliter succurri nequit; secus si illi aliter subueniri commode possit.

Atque occursum lucris cessantibus.

Excusat etiam occursum lucris, certo anni tempore transitorio, prout Ecclesia indulget idcirco piscationem halecum. Idem est de aliis piscibus, similiter occurrentibus, & quouis alio lucto transitorio, quolibet modo repente occurrente: lucrum enim tunc cessans reputatur pro damno.

31. *Ac denique dispensatio, & cui comparat illam dare.*

Denique excusat dispensatio, quam dare potest Pontifex, Episcopus, imo & parochus, iuxta ante dicta: nullatenus autem iudex secularis, qui etiam nequit laicum, de licentia Episcopi laborantem, sub pretextu suæ prohibitionis punire, prout declaravit Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum teste Diana p. 4. Tract. 1. Res. 94.

QUÆSTIO IV.

Quid Locus Sacer, & quid in eo fieri prohibeatur?

22. *Quis hic consecratur locus sacer, & qua loca comprehendat.*

NOMINE loci sacri hic intelligitur omnis ille, qui publicâ Episcopi auctoritate deputatus est ad sacramenta ministranda, vel divina officia peragenda. Quales sunt Ecclesia consecrata vel benedicta, cæmeterium pro sepulchris fidelium publicè deputatum, & oratoria publica per Episcopum deputata ad diuinum cultum. Secus est de oratoriis privatis sedem consecratis, ut benedictis. Quoties autem in loco sacro fit aliquis actus, ob loci reuerentiam ab Ecclesia prohibetur, committitur sacrilegium: lex enim humana potest materiam virtutis, alioquin liberam, facere necessariam; idque facere censetur eo ipso, quo similem materiam recipit.

33. *In eo in primis prohibentur fieri actus delectationis polulentes.*

Prohibet primò Ecclesia illos actus, qui locum sacrum polluant, ut sunt homicidium culpabile, iniuriæ humani sanguinis effusio, humani seminis effusio mortali ter peccaminosa, sepultura excommunicati vitandi aut pagani. De quibus vide materiam de sacrificio missæ, quest. 11. n. 117. & seqq. Putat tamen Layman l. 5. Tr. 5. c. 5. n. 2. & alii, per prædictos actus nullum locum violari, sic ut reconciliatio ne indigeat, nisi sit consecratus vel benedictus auctoritate Episcopi. Verùm sufficere deputationem, quæ est instar benedictionis, & facit, ut loca ad usus profanos redire non possint, docet Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 15. n. 39. Bonacina Tom. 2.

An per eos sic violatur ut reconciliatio indigeat seclusa consecratione & benedictione.

disp. 3. q. 6. punct. vlt. n. 5. & alii; & quoad cæmeteria colligitur ex c. vn. de consecrat. Ecclesia.

Petes: An per præfatos actus inferatur gravis irreuerentia locis sacris, etiam seclusa lege positiva, ut proinde antecedenter ad eam sit sacrilegi, & in detestationem sacrilegi Ecclesia inflixerit hanc penam, quod nimirum per illos loca sacra polluantur? Resp. neg. cum Sanchez sup. n. 4. & alii contra Suarez c. 3. n. 8. non enim apparet tam gravis irreuerentia ex natura rei per hoc, quod v. g. sepeliatur paganus, & excommunicatus in loco sacro, potius, quam mortuus in malo stat; idem est de copula conjugali, si (quod passim docent) per illam etiam polluat locus sacri. Nec etiam apparet, cur, seclusa lege Ecclesiæ, potius sit graviter sacrilega effusio sanguinis in loco sacro, quam gravis effusio, vel percussio sine effusione sanguinis. Idem est de tactibus impudicis aliisque peccatis sive internis, sive etiam externis.

34. *Seclusa Ecclesia prohibitions prædictæ actus non sunt mortaliter sacrilegi.*

Nihilominus apparet posse peccati contra reuerentiam loci sacri, etiam citra legem Ecclesiasticam, spectato iure seu ratione naturali; prout iuxta communem apprehensionem videtur rectè ratione repugnare v. g. exoneratio ventris facta in Ecclesiæ citra necessitatem &c. secluso tamen contemptu, prohibitione positiva rariùs aut nunquam erit sacrilegium mortale, siue sit opus aliquo peccaminosum, siue indifferens.

At factum veniale.

Secundò prohibentur in loco sacro placita secularia: immo omni robore firmata carent ex c. Decet de immunitate Ecclesiarum in 6. idque non tantum ubi de sanguinis effusione & corporali poena agitur, sed omnino generaliter, ut patet ex verbis nulla inibi causa per laicos, criminalis maxime, agitur, sed loca eadem à laicorum cognitionibus aliena &c. Secus est de iudiciis Ecclesiasticis, & aliis quibusdam actionibus jurisdictionis secularis, cum placito spiritusque judiciali similitudinem habentibus, ut sunt electio, præsentatio, collatio doctoratus, auctoritate regiæ conferendi, & similes, ut notat Suarez hic c. 4. n. 13.

35. *Secundò in loco sacro prohibentur actus secularium.*

Tertiò prohibentur in loco sacro citato universitatum & societatum quarumlibet concilia & conciones, quando scilicet materia est temporalis & secularis; loci est quando est Ecclesiastica vel pertinet ad pietatem. Quartò ibidem prohibetur mercatus fieri in Ecclesiis earumque cæmeteriis. Excusat tamen facti necessitas, presertim si versantur res ad usum temporali necessariæ; item usus. Sæpe etiam est parvitas materiae, Quintò prohibetur futurum c. Quisquis 17. q. 4. ubi dicitur sacrilegium committitur, auferendo sacrum de sacro, vel non sacrum de sacro, siue sacrum de non sacro. Existimat tamen Lessius

36. *Tertiò concilia & conciones de materia temporalis.*

37. *Quintò futurum.*

Qua si res non sacra sit tantum per accidens in loco sacro.

l. 2. de irreligiositate c. 75. Abot. 3. num. 14. & alii non esse furtum sacrilegum, si res non sacra sit in loco sacro tantum per accidens & quasi materialiter, v. g. quia casu ibi est relicta, vel quia persona est ibi, quae illam secundum defectum; secus, si ibi sit per se, & tamquam in custodia, aut in pignus, vel ad ornatum commodata &c. Tamen Suarez c. 5. num. 7. Bonacina sup. num. 17. & plures alii generaliter asserunt, eod quod Canon generaliter loquatur, & sit late explicandus, utpote in materia favorabili, vergente in reverentiam & immunitatem Ecclesiae.

37. Pena in fures sacrilegos à jure lata.

Post fures Ecclesiam spoliantes ex c. Conquesti de Sent. excom. juxta communem sententiam incurrunt excommunicationem, si furto sacrilego jungant Ecclesiae infractionem: immo juxta nonnullos apud Castro Palao hic puncti. 2. n. 4. aliis communius apud eundem contradicentibus etiam si Ecclesiae perfractio non accedat. Pena autem à judice ferenda ex L. 4. §. Mandatis autem ff. ad Leg. Jul. pecularias ejusdem arbitrio relinquatur, etiam juxta praxim receptam ad ipsam mortis poenam extendenda.

38. Nonnulla alia in templo fieri prohibita consentur.

Denique nonnulla alia variis juribus prohiberi fieri in templo, videlicet jumentum illuc introduci, ludi turpes seu turpia spectacula, vel comedia inhonesta fieri, item seditiones, conclamationes, imperus, vana, & multò fortius scanda & profana colloquia, qualibet confabulationes &c.

QUAESTIO V.

Qua, & quibus locis competat Immunitas? Quae persona ea gaudeant, & quos habeat effectus?

39. Quid Immunitas Ecclesiastica.

IMMUNITAS Ecclesiastica generaliter nihil est aliud, quam libertas & exemptio ad oneribus vel subjectione, sive locatione potestatis laica seu temporalis. Estque triplex, realis, quae gaudent Ecclesiae bona, quatenus sunt exempta à tributis: personalis, quae gaudent persona Ecclesiastica, quatenus sunt immunes ab oneribus & judiciis secularibus: localis, quae competit ipsis Ecclesiis, quatenus ibi existentes sunt immunes à laica potestate. De hac sola agitur hoc loco.

40. Haec jure humano competit Ecclesiis Christianorum.

Immunitas haec localis concessa est templis Christianorum aliisque locis sacris jure humano, etsi vade conformi ipsi juri divino. Pater ex jure canonico 17. q. 4. & Tit. de immun. Eccles. Comprehenduntur autem hic sub locis sacris non solum Ecclesiae consecratae vel benedictae earumque cimiteria, sed etiam oratoria publica ad divina officia deputata, idque juxta Do-

Et aliis locis quae re-feruntur.

ctores communis, etsi in eis nondum ceperint divina celebrari. Insuper etiam alia loca, quae in jure censentur sacra & religiosa, scilicet monasteria religiosorum quoad totum claustrum seu habitationem: item hospitalia auctoritate Episcopi erecta, ipsa quoque domus Episcopalis, si saltem annexam habeat capellam, aut constructa sit intra quadraginta passus ab Ecclesia cathedrali, prout Varii requirunt, Aliis (inter quos Diana P. I. Tr. 1. Resol. 27.) neutram ex his duabus conditionibus necessariam existimantibus. Secus dicendum est de domibus Cardinalium, atque etiam de oratoriis privatis.

Hoc immunitatis privilegium videntur Doctores communiter, favente eis consuetudine, extendere ad sacerdotem sacram Eucharistiam deferentem & tabernaculum eam actu continens. Unde reus ad haec asylo confugiens, ob sacramenti reverentiam inde violenter abstrahi non possit: quamquam in rigore non sit immunitas Ecclesiastica, neque omnes eosdem cum ea habeat effectus, ut rectè observat Bonacina de immun. Eccles. §. 2. n. 11. ubi in fine addit, se audivisse, receptam alicubi consuetudinem esse, ut reus amplexans sacerdotem, quicumque ille sit, etiam si sacram Eucharistiam non portet, tutus sit, nec in carcerem conjici possit.

Immunitate hac omnes omnino homines gaudere est probabile, ob indistinctam Canonum locationem. Nihilominus cum Varii excipiendi videntur clerici: nam alioquin religiosi, cum sint in locis exemptis, non possent puniri & incarcerari. Quare sicut iudicium Ecclesiasticum non prohibetur in Ecclesia, sic nec circa clericum existentem in Ecclesia. Unde in Bulla Gregorii XIV. quae incipit: Cum alias nonnulli tantum sit, de laicis delinquentibus, qui confugiunt ad Ecclesias. Atque ita habet praxim teste Bonacina sup. §. 3. n. 7.

Nec referuntur immunitatem Ecclesiasticam concessam esse loco, qui clericis & laicis communis est: quia loco quidem concessa est, sed cum respectu ad personas, quibus hunc favorem concedi congruebat; quales sunt laici, & non clerici, ob rationes antedictas. Non potest tamen clericus ab Ecclesia abstrahi, nisi per judicem Ecclesiasticum, ut patet. Immo si ageretur de crimine contra clericum ad finem aut eo probato depositus, degradatusque traderetur corporaliter puniendus brachio seculari, eo casu extrahi non possit, uti relato Diana tradit Zypaeus in Analysi jur. Pontif. Tit. de Immunit. Eccles. n. 9.

Præterea nonnulli excipiunt infideles. Quod saltem verum videtur de iis, qui nolunt converti, ex L. Cod. de his, qui ad Ecclesiam, quae, etsi sit civilis, servanda est, utpote non solum non præjudicans Canonibus, sed etiam eis conformis, cum c. bii.

41. Hoc privilegium extendit consuetudo ad sacerdotem actu sacramentum Eucharistiae portantem.

42. Et omnes omnino gaudere est probabile.

Quamquam oppositum quoad clericos sit probabile.

43. Idem est de infidelibus conversionem recusanti.